

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd religiosus perfectionem amans sit vitæ communis assectator. Cap.
xxxv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

gentem cumulum meritorum, non tamen sine acco-
 to, hoc est, sine laboris amaritudine, & molestia, lu-
 scipies. Et o anima diues facta & primū minoribus
 meritis, deinde magnis pro Christo tribulationibus
 cumulatā, quid nī ad eius coniugium assurges? Prop-
 inquis cedit iuri propinquitatis, & mundus, quem
 ipsa contempseris, te quoque contemnet, vt mundus
 tibi crucifixus sit, & tu mūdo, & Christus te in spon-
 sam sine vilo impedimēto suscipiat. Ista igitur pro-
 ficiendi occasiones, nulla ratione pratermittendæ
 sunt, sed magna mentis contentione amplexandæ,
 quæ nos vt assidua limæ corrosio paulatim emūdāt.
 Ad quod hortatur Paulus, cum ait: Videte fratres
 quomodo cautē ambuletis: nō quasi insipientes, sed
 vt sapientes, redimētes tempus, quoniam dies mali
 sunt. Hanc cautam ambulationem à Paulo postula-
 tam, me quidem aurifices docent, qui cum aurum, id
 est, rem magni pretij, manibus tractent, non solum
 cautē se gerunt, ne magnā vim auri perdant, sed etiā
 ne minimum granum amittant. Sciunt enim quod
 ex multis minimis auri granis, magna auri copia cō-
 flatur. O incredibile stultitiā nostram? Estne aurum,
 quod tractant aurifices, merito virtutum pretiosius?
 Sed si illi cautē ambulant, ne modicum metalli cor-
 ruptibilis perdāt: quare nos ambulamus incautē,
 imō & imprudenter, qui tot virtutis adaugendæ oc-
 casiones perdimus, & gemas meritotū pretiosissimas
 non tantum oblitī, aut incuriosi, sed scientes, & vi-
 dentes derelinquimus: Illi nō sunt insipientes in suo
 negotio, sed abundē sapientes, qui ita sua minima &
 magna disponunt, vt quantum potest humana dili-
 gentia, nihil illos auri & gemmarum fugiat; & nos
 erimus insipientes in negotio nostro, ita vt nunc ista
 occasio virtutis, & postea illa, & in fine vitæ magnus
 cumulus meritorum nos deserat: O vtinam non ita
 sit, sed redimamus à malitia tempus, quo possimus in
 nostræ virtutis augmentum semper incubere. Quid
 est redimere tempus, nisi aut detrimēto rerum tem-
 poralium, aut nostræ comoditatis damno tamquam
 pretio soluto tempus cōemere, in quo vacemus vir-
 tutis studiis? Redimere tēpus est, inquit Anselmus,
 vt quando aliquis infert tibi litem, perdas aliquid, vt
 Deo vaces, non litibus. Quod enim perdis pretium
 est temporis. Quo modo perdis nummos, vt emas ti-
 bi aliquid, sic perde nummos vel quodlibet aliud, vt
 emas tibi quietem. Redimamus itaque tempus, id
 est, commodis nostris, & curis huius sæculi subtra-
 hamus, vt in frequentibus virtutum occasionibus,
 quæ singulis momentis se offerunt, seipsum impen-
 dat. Redimamus tempus, quia verē captiuum est,
 cum non Deo famulatur, sed nostræ propriæ volun-
 tati, aut vanitati deseruit. Tunc verō redimur, cum
 ab iis, quæ nostrum statum non decent, liberatum,
 augmento nostræ virtutis obsequitur.

Ruth. 4.

Ephes. 5.

Anselm. ibid.

Luc. 12.

Apoal. 1.

Dominus etiam monet, ne istas paruulas occasio-
 nes proficiendi perdamus, cum vult nos similes esse
 seruis expectantibus dominum suum, vt cum vene-
 rit, & pulsauerit, confestim aperiant ei. Quid enim
 est dominum ad suum seruum venite, nisi, illum,
 quem iam in seruum admiserat, & iustum fecerat,
 ad perfectionem vocare: Et quid Dominum pulsare,
 nisi ad aliquod virtutis opus, siue magnum, siue par-
 uum, inuitate, & virtutis alienius exercendæ occa-
 sionem offerre? Iuxta illud: Ego sto ad ostium, & pul-
 so, pulsat, cum vocat, cum opus studiosum exigit, &
 stat ad ostium, cum id, quod postulauerat, factum
 expectat. Si ille est, qui pulsat, & minuta à nobis
 poscit, vt nos, qui modici sumus, multorum mini-
 morū aggregatione crescamus, quis est tam excors,
 imō tam durus, & insensibilis, vt nō suo factori pul-

santi respōdeat: Intendit ille in nobis illud, quod di-
 cit Salomon: Da sapienti occasionem, & addetur ei
 sapientia, & occasionem acquirēda virtutis docet:
 quare nos qui statum sapientium profitemur, & nos
 sapientes existimamus, istam sapientiā oblatam non
 accipimus? Vult item & illud: Doce iustum, & festi-
 nabit accipere; & ideo nos non tantum in magnis,
 sed etiam in minimis erudit: quare recipere iustitiā
 atque amplecti negligimus? Si quis putet ista mini-
 ma casu nobis accidere, & non speciali Dei prou-
 dentia contingere, hic cæcus est, & manu tētans, qui
 ignorat pium Dominum nostræ imbecillitati con-
 sulētē non semper ad res arduas atq; difficiles, sed
 etiam ad minimas & faciles hominem excitare: qui
 bus veluti per faciles gradus sine vlla lassitudine ad
 culmē virtutis ascendat. Bene proinde Salomon, mi-
 nima, vt Dei etiā, mandata respiciens, ait: Quodcū-
 que facere potest manus tua, instāter operate. Quid
 est quodcumque? Et magnum bonum facito, & mi-
 nimū non omitte: Difficile amplectere, & facile noli
 aspernari. An nō Deus omnia creauit, & magna cū
 paruis fabrefecit? An non ille creator est elephantis,
 & culicis, aquilæ, & muscæ, & minima quæq; ex sue
 bonitatis, & potentiæ thesauro eduxit? Ita homo sui
 imago creatoris in his quæ ad ipsū pertinet, magna
 si potest faciat, & his præstitis minima non derelin-
 quat. Neque enim Dominus, cum orbem condidit,
 secum cogitauit istud minimū est, omittere illud,
 sed, vt est in libro sapientiæ. Pusillum, & magnum
 ipse fecit, & æqualiter cura est illi de omnibus. Nos
 igitur cum nostram perfectionem operamur, nequa-
 quam simile aliquid cogitemus. Quin potius formā
 creationis in nostra inuouatione tenentes, & magna
 & pusilla præstare curemus. Minima profectō à no-
 bis faciendā sunt, vt in postremo die in minimis fi-
 deles inuenti super maiora constituamur. At post
 hanc vitam nec est opus, nec ratio, id est, nec indu-
 stria, nec facultas agendi. In ista igitur vita mortali,
 nisi præmio pusillorum carere volumus, (& quidem
 illud pusillum non est) cum maioribus pusilla quo-
 que, & exilia faciemus. Mirum enim est, quod veli-
 mus à seruis nostris etiam à minimis, nostram vo-
 luntatem fieri, & nos Dei serui non in omnibus, sed
 tantum in magnis eius voluntatem faciamus. Sed
 valde formido, quod in magnis Dei voluntatem non
 facit, qui in minoribus virtutem spernit.

Prou. 9.

Ibidem.

Eccles. 9.

Sapient. 6.

*Quod religiosus perfectionem amans, sit
 vita communis affectator.*

CAPVT XXXV.

ON est minoris momēti ad viam per-
 fectionis feliciter peragendam, amor
 & exacta custodia vitæ cōmunis, quā
 in statu religioso nostri maiores insti-
 tuerūt, & suo exēplo, ac vitæ ratione
 probarunt, quæ amoris in omnibus proficiendi con-
 iuncta tantum valet ad propositum virtutis augen-
 dum, vt multos viderimus his duobus documentis
 tamquam duabus alis carnalis cōuersationis vilita-
 tem facili deseruisse, & ad non modicam puritatem
 euolasse. Vita igitur cōmunis, quam status religio-
 nis profiteretur, vtilitates, & merita exposituri, ne quis
 in nominis notione labore, prius quid ipsa sit, breui
 descriptione dicamus. Vita communis religiosorum
 est, modus, aut ratio viuendi à maioribus instituta,
 regulis, & institutis decreta, longo vsu & consuetu-
 dine probata, & exemplo illorum, qui spiritualiter
 viuunt, ac ipsa eorum conuersandi ratione firmata.

Ad

Ad quam iam manifestum est, quid pertineat, ut scilicet more sanctorum fratrum conuersemur, & sine manifesta necessitate nullo modo nos à communibus aliorum actionibus, aut laboribus eximamus.

Cuius rei utilitates quis explicare sufficiat? Tot enim tantæque sunt, ut abundè satis possint vitam communem tueri, & tepidorum ac negligentium corda ad eius amorem & studium accendere. Nam si primum cuiusque bonum est carere malo, custodia vitæ communis, ac communitatis sequela (sic enim aliqui religiosum viuendi modum vocant) nos multis malis & tétationibus liberat, atque in ea, quæ huic mortalitati nõ cõtradicat, securitate cõstituit. Quod ita esse ex notissimo casu Dauidis cum Viriã interfecit, & cum Bethsabe adulteriũ perpetravit, euidenter intelligitur, cuius causam volens sacra Scriptura manifestare, in hunc modũ cepit luctuosam historiã recensere: Factũ est vertente anno, eo tẽpore, quo solent reges ad bella procedere, misit Dauid Ioab, & seruos suos cum eo, & vniuersum Israël, & vastauerunt filios Ammon, & obsederunt Rabba: Dauid autem remãsit in Ierusalem.] O infelix quies, & remansio miserabilis, quam si bellator Rex deuitasset, & ad bellum euntes suos milites præcessisset, numquã tantis sceleribus, & tãtis calamitatibus esset obstrictus, sed permisit hoc Deus, ut sui milites discederent, exercitus laborẽ nõ fugere, & ut scieret periculosum esse, dũ alij sunt in prælio, in quiete & otio permanere. Nos autem ita putamus, & (vt credo) nõ fallimur, domum religiosam aciem esse Christi, tot militibus, quot religiosis instructam: præliũ verò esse communem orationem, psalmodiam, lectionẽ, & c. huiusmodi, quibus religiosi pro se, & pro Ecclesia dimicant, & gloriõse de diabolo cõmuni hoste triumphant. Quod si tu tẽpore conflictus otiaris, & à cõceptu præliantũ te subtrahis, & nec cũ illis oras, nec psallis, nec legis, nec laboras, vide ne dum Dauidis otium & segnitiam sequeris, etiã aut opere aut corde eius flagitium imitere? Magna enim est diaboli in nos se uientis astutia, qui seruos Dei à congregatione sanctorũ auocat, nõ tantũ vt vitæ otiositate distrahat, verũ vt & otiosos, ac segnes, alicuius gratis peccati deceptione seducat. Vnde Cyprianus ait huius aduersarij dolos intelligens: Vnum primò aggressus, vt lupus, ouem fecernere à grege, vt accipiter, colubam ab agmine volantiũ separare tétauerat. Nam cui nõ est aduersus omnes satis virium, circũuenire quarit solitudinem singulorum.] Numquam pirata copiosam nauũ classẽ aggreditur, sed nauiculã ab aliis separatam oppugnat, hãc expugnatã spoliãt, & spoliãtam iaculato ex tormetis igne submergit. Sic Dæmon, cuius vires à Christo fractæ sunt, numquã conuentũ iustorum audet suis dolis attingere, sed vnum otio deditum, & ab aliis segregatum inuadit. Hunc sæpe decipit, hũc dementat, hunc vanis cogitationibus, & inquietis cordis amaritudinibus, & impuris desiderijs illudit. Petrus collegio Apostolorũ aggregatus Christum confitetur, solus negat. Positus inter alios dicit: Tu es Christus filius Dei viui.] Ab eis sequestratus ait. Quia nescio hominẽ istum, quẽ dicitis.] Ibi audit: Beatus es Simon Bariona, quia caro & sanguis nõ revelauit tibi, sed pater meus, qui in cœlis est. Hic ne in maledictione, qua oppressus est, pereat, à Domino benignè respicitur, & vt in compũctiõne perseueret, ad gregem reducit. Sic prorsus cùm religiosus conuentũ sequitur, Deũ laudat, eius præcepta custodit, eius exequitur voluntatẽ, cùm verò se ab aliis sequestrat, & illis orantibus dormit, illis ieiunantibus abstinentiam soluit, illis laborantibus ipse quiescit, in nõ modicã mala solet decidere.

2. Reg. 11.

Cyprian.
epist. 1. ad
Cornel.Matt. 16.
Matt. 14.

A Meritò quidem vita religiosa, quã omnes in commune sequuntur, vocari potest expultrix malorũ, & maximorum bonorum initium. Vtrumque in Apostolo Thoma conspicimus. Hic enim extra cœtum Apostolorũ Saluatoris iam vitam immortalem agẽtis visione priuatur, & cordis duritie tactus adẽ periculo perditionis exponitur, vt dicat: Nisi videro in manibus eius fixuram clauorum, & mittam digitum meum in locum clauorum, & mittam manum meã in latus eius, non credam. Falleris, Thoma, inquit Bernardus, si videre Dominũ speras, ab Apostolorũ collegio separatus. Non amat veritas angulos, nõ ei diuersoria placent. In medio stat, id est, disciplina communi, communi vita, communibus studiis delectatur. Vique quo miser diuerticula captas, & consolationes propriæ voluntatis tanto labore quæriras, tanto robore mendicas?] Hiẽ verò tam deceptus, dũ est solus, aliis discipulis aggregatus ad mentem rediit, & beneficiis, quibus priuatus erat, abundè potitur. Denique Thomas inter Apostolos Dominum videt, manuum vulnera tangit, aperturã lateris osculatur, & quem hominẽ agnouerat, Deum confitetur, dicens: Dominus meus, & Deus meus.] Et tu similiter si à consortio fratrum per negligentiam aut singularitatem auulsus, Dominũ corde, aut opere reliquisti, vel cõscientiæ scrupulis punctus, & cecitate turbatus, Deum tibi in senum cognouisti, redi ad fratres, sanctorum laborũ particeps esto, & similibus studiis occupari curato, vt Dominum mentis oculis videas, affectibus amplectaris, & laudis eius cõfessione diteris. Quod Apostoli, & discipuli experti sunt, tu similiter ceteris fratribus corporali presentia, & labore coheres sine dubio consequeris. Illi enim omnes erant pariter in eodẽ loco, & quia corpore iuncti, & studio orationis similes, & voluntate cõcordes, spiritum sanctum acceperunt, & luce eius perfusi, ac ardore inflãmati, ex pusillanimitate ad fortitudinem, ex ignorantia ad rerum diuinarũ eximiam cognitionem, & ex timore ad charitatis adorẽ reuocati sunt. Diuitiæ spiritus illos in vnũ congregatos afficiunt, quos in diuersa loca dispersos, & in dissimilia studia distractos nequaquam afficerent. Et norũ spiritus sancti vacuum remaneret, quisquis discipulorum ab illo de cõuentu subtraheret. Nõ ergo sine magna ratione sanctus Bonauentura vitã communẽ status religiosi collaudat, & aliqua eorũ, quæ diximus, in vnũ congerit, dicens: Conuentualem vitam, vt sanctissimã, imò angelicã toto affectu animi amplexantes, ei tam cõtina quã deuota profectiõne adhareant. Quantum ad officium, mensam, & alia, vix nisi coacti à conuentus congregatione recedant. Tantã Deus cõuentui effiçaciã contulit bonitatis, vt ibi augmẽtum suscipiat boni bonus, aut veniam mali malus. Multa in cõuentu bona præstibus conferuntur, absentibus subtrahuntur, Saul ad cõuentum psallentium prophetarũ accedens, propheta efficitur, extra conuentum factus, peruertitur. Thomas discipulorum absens conuentui, visionis dominicæ consolatione fraudatur, quã ad collegiũ reuersus assequitur. Discipuli pariter cõgregati, spiritũ sãctum accipiunt. In cõuentu Dominus habitat, & quiescit, ibi deuotos quosque vberioris gratiæ pabulo refocillat, ibi quã plures negligentiæ personales in diuino maxime officio subrepentes, congregationis cõmuniõne suppleunt. Ibi quod suis quisque non potest, aliorum meritis obtinere meretur.] Concupiscentia profectò sunt hæc, & simul obtẽtu facilia. Nam sicut facilius, sed & delectabilius est, longam viam cum aliis eam sciẽtibz cõficere, quã si quis solus, & quã enndum esset nesciens perageret, ita facilius,

Ioan. 20.

Bern. ser.
6. de Ascẽ.
sione.

Ioan. 20

Act. 2.

Bonau. in
speculo.
parisi. 3.
5.2. Reg.
10.Ioan. 20.
Act. 2.

& iocun

& iocundus est ioga spiritus via, quae a nobis vsq; ad Dei possessione protrahitur, quaeq; non solitariu, sed aliis associatiu incidere. Ille aut seipsu aliis associat, qui sua voluntate spernes, & semitas, quas suus spiritus inuenit, non tritas declinans, comunem aliorum conuersatione omniu patru consensu probata affectatur.

Deus providentia sua, singulis rerum generibus vnum modum se conseruandi constituit, singulis generibus animalium idem pabulum, eade atma, quibus se defenderet, eandem rationem foetus educadi signauit, & respublica singulis hominum statibus, ac officijs, eundem viuendi & laboradi modum indixit. Deum itaque & naturam, & respublicas diuino numine institutas imitatur religio, dum omnibus filiis suis eadem studia, & eade exercitia praescribit. Quare, sicut animal, quod propria alimenta reiceret, & aliena praesumeret, vitae suae detrimentum afferret: & sicut futor qui fabri ferrarij instrumeta conquireret, minime suam substantiam augetet: sic prorsus religiosus modum viuendi sui status relinquens, & noua ac inusitata studia in suam religionem inuehens, nihil proficiet. Vnde Augustinus ait: Omnia opera vestra in vnum fiat, maiori studio, & frequentiori alacritate, quam si vobis singulis feceritis propria. Charitas enim, de qua scriptum est. Non quaerit quae sua sunt sic intelligitur, quia communia proprijs, non propria communibus anteponit. Et ideo quanto amplius re comunem, quam propriam vestram curaueritis, tanto vos amplius proficere noueritis. Et sane Dominus haec etiam veritatem edocuit: Misertus enim turbae quatuor millium hominum, quae eum doctrinae audita sequebatur, ut eam non tantum pane vite, sed etiam pane corporali pasceret, fecit in eodem loco discumbere. Quare in eodem loco, nisi ut discamus, augmentum nostrae virtutis in eodem loco cum alijs fratribus esse quaerendum, & eisdem sanctis studijs comparandum. Hoc verum mysterium in conuiuio septem panum, & paucorum pisciculorum Bernardus agnouit. Potro, inquit, si qui suere, qui discumbentibus alijs post dumeta, seu diuertoria quauis absconditi latere, homines eiusmodi ieiunios vacuosque remansisse quis nesciat? Sic et eos nihilominus, qui leuitate & curiositate ducti circūqua; vagantes minime resederunt, aut qui resederunt quidem, sed non in ordine, nec in numero ceterorum. Hortamur proinde charitate vestra, & pastoralis sollicitudine admonemus, ne quis ex vobis inueniatur angulos amare, sectari latebras, quaerere diuerticula, quoniam qui male agit, odit lucem, & non venit ad lucem, ut non arguatur opera eius. Sed nec inueniatur in nobis, qui circumferatur omni vento doctrinae, instabiles, & inquieti, nihil in se soliditatis, nihil grauitatis habentes, tanquam puluis, quem proicit ventus a facie terrae. Nam de his quid dicam, quorum manus contra omnes, & manus omnium contra ipsos? Hi sunt, qui separant semetipsos, animales spiritum non habentes, quoniam nemo in spiritu Dei loquens, dicit anathema se. Nequissima sane, & perniciosissima pestis, quoniam vniuersos vnus oblatio turbat, & fit omnibus discordiae fomes, materia scandalorum. Denique Prophetam audi, qui de vinea Domini loquens; Singularis, inquit ferus de pastus est eam. Pro huiusmodi rogo, & obscuro vos fratres mei, fugite simulationem omnem, & angulos propriae voluntatis, fugite inquietudinem, & spiritum leuitatis, fugite oblationem, & nequissimum vicium singularitatis, nisi forte (quod absit) fraudare vultis animas vestras panis edulio benedicti. Nec vtilitates religiose vitae in communi ductae praetermitto, quas in septē panibus huius conuiuij Bernar-

Augu. in reg. 2. Corin. 13.

Matth. 15.

Bern. ser. in eodem Euangelio.

Psal. 70.

A) dus ipse in eodem loco conspexit. Primus panis, ait, verbum Dei, in quo vita hominis est, sicut & ipse testatur. Secundus panis obediētia est, quoniam meus cibus est, inquit, ut faciam voluntatem eius qui misit me. Tertius panis meditatio sancta, de qua scriptum est: Cogitatio sancta conseruabit te, & quae alio in loco nominari videtur panis vitae & intellectus. Quartus panis orantium lachrymae. Quintus vero poenitētie labor est. Nec mireris quod laborē, aut lacrymas panes dixerim, nisi forte excidit tibi quod in propheta legisti: Cibabis nos pane lachrymarū] & itē in alio psalmo: labores, inquit, manuum tuarū quia manducabis, beatus es, & bene tibi erit.] Sextus panis est iucūda vnanimitas socialis panis, inquā, ex diuersis granis cōfectus, fermentatus utiq; lapicētia Dei. Potro septimus panis est Eucharistia; quoniam panis, inquit, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.] Huc vsque ille. Et nō dubiū quin omnibus his panibus se priuat, qui vitam religiosā professus cōmunia aliorum studia nō sequitur. Quomodo enim verbū Dei audiet, qui ut se ipsum ingurgitet, solus extra triclinium manducat, qui etiam a conuentu, vbi praelatus fratres exhortatur, abscedit? Quomodo obediēt, qui vitā singularem amplexus, studia ab obediētia praescripta cōtēnit? Quomodo mētē deuota meditatione reficiet, qui aut vanis colloquijs, aut temerarijs aliorū iudicijs se pascit? Quas lacrymas sudet, qui dum alij orant, & lacrymas fundūt, risui vacat? Aut quē laborē poenitētie suscipiet, qui vitā laboriosam religiose institutionis exhorret? Certē, qui sua vita discordias seminat, vnanimitatē nō habet: & qui ab alijs se segregat, panē cōmunionis & vnitatis indignus est edere.

Ioan. 4.

Eccli. 15.

Psal. 79. Psal. 127.

Ioan. 6.

B) Religiosus itaque ne his omnibus se priuet, vitam comunem aliorum, & studia cōmunia sectetur. Si alij sumo mane ad orandum surgunt, ne ipse in lecto decumbat, sed memor illius sentētia: Hora surgendi non te trices] pro anima quiete, corporis quiete repellat. Si alij orationi vacant, non in illud tepus externas aliquas occupationes referret, sed & cū omnibus exaudiatur a Domino, ipse in oratione incumbat. Si alij libros sanctos euoluunt, ipse eo tempore erubescat per domū discurrere, cōnobij officinas, & claustra lustrare, sed sanctis voluminibus legēdis, & necessarijs disciplinis addiscendis intendat. Si alij ex praescripto cōscientiam examinant, ipse ea hora laenda non faciat, nec cōscientiae emūdatiōe omittens, suam salutem parui pendat. Cum comedētibus comedat, & cōmunibus aliorum cibis cōtētus delicatioribus, aut exquisitiōibus nō quaerat. Laborātibus collaboret, nec se à cōmuni labore, aut pro vtilitate temporali conuentus assumpto, aut pro animarum salute suscepto, propter otium, & inertiam eximat. Cum dormiētibus ipse dormiat, ut corpori necessariam quietem impertiens, in communi exercitatiōne fratrum non deficiat. Similem cum alijs vestem, nō cultiorē induat, non meliora, quā alij, nec plura supellectilia in cella habeat, nō curiosa, & inusitata possideat. Breuiter talis sit, quē Dominus in die discussiois in omnibus religiois operibus similem alijs inueniat, nec eum ex vita iudicans, nō sui inuituti religiosum, sed alterius professionis hominem dicat. His autem, quae omnibus fratribus communia sunt, sedulo, & diligenter expletis, si amplius adhuc potest, occultē quātū potuerit, obsequijs debitis opera supererogationis adiciat. Debita, inquā, primō, ac praecipuo loco compleat, quia ut Bonau. in speculo. in P. princip. c. 2.

Eccli. 32.

C) Cum comedētibus comedat, & cōmunibus aliorum cibis cōtētus delicatioribus, aut exquisitiōibus nō quaerat. Laborātibus collaboret, nec se à cōmuni labore, aut pro vtilitate temporali conuentus assumpto, aut pro animarum salute suscepto, propter otium, & inertiam eximat. Cum dormiētibus ipse dormiat, ut corpori necessariam quietem impertiens, in communi exercitatiōne fratrum non deficiat. Similem cum alijs vestem, nō cultiorē induat, non meliora, quā alij, nec plura supellectilia in cella habeat, nō curiosa, & inusitata possideat. Breuiter talis sit, quē Dominus in die discussiois in omnibus religiois operibus similem alijs inueniat, nec eum ex vita iudicans, nō sui inuituti religiosum, sed alterius professionis hominem dicat. His autem, quae omnibus fratribus communia sunt, sedulo, & diligenter expletis, si amplius adhuc potest, occultē quātū potuerit, obsequijs debitis opera supererogationis adiciat. Debita, inquā, primō, ac praecipuo loco compleat, quia ut Bonau. in speculo. in P. princip. c. 2.

D) Cum comedētibus comedat, & cōmunibus aliorum cibis cōtētus delicatioribus, aut exquisitiōibus nō quaerat. Laborātibus collaboret, nec se à cōmuni labore, aut pro vtilitate temporali conuentus assumpto, aut pro animarum salute suscepto, propter otium, & inertiam eximat. Cum dormiētibus ipse dormiat, ut corpori necessariam quietem impertiens, in communi exercitatiōne fratrum non deficiat. Similem cum alijs vestem, nō cultiorē induat, non meliora, quā alij, nec plura supellectilia in cella habeat, nō curiosa, & inusitata possideat. Breuiter talis sit, quē Dominus in die discussiois in omnibus religiois operibus similem alijs inueniat, nec eum ex vita iudicans, nō sui inuituti religiosum, sed alterius professionis hominem dicat. His autem, quae omnibus fratribus communia sunt, sedulo, & diligenter expletis, si amplius adhuc potest, occultē quātū potuerit, obsequijs debitis opera supererogationis adiciat. Debita, inquā, primō, ac praecipuo loco compleat, quia ut Bonau. in speculo. in P. princip. c. 2.

E) Cum comedētibus comedat, & cōmunibus aliorum cibis cōtētus delicatioribus, aut exquisitiōibus nō quaerat. Laborātibus collaboret, nec se à cōmuni labore, aut pro vtilitate temporali conuentus assumpto, aut pro animarum salute suscepto, propter otium, & inertiam eximat. Cum dormiētibus ipse dormiat, ut corpori necessariam quietem impertiens, in communi exercitatiōne fratrum non deficiat. Similem cum alijs vestem, nō cultiorē induat, non meliora, quā alij, nec plura supellectilia in cella habeat, nō curiosa, & inusitata possideat. Breuiter talis sit, quē Dominus in die discussiois in omnibus religiois operibus similem alijs inueniat, nec eum ex vita iudicans, nō sui inuituti religiosum, sed alterius professionis hominem dicat. His autem, quae omnibus fratribus communia sunt, sedulo, & diligenter expletis, si amplius adhuc potest, occultē quātū potuerit, obsequijs debitis opera supererogationis adiciat. Debita, inquā, primō, ac praecipuo loco compleat, quia ut Bonau. in speculo. in P. princip. c. 2.

Bonau. in speculo. in P. princip. c. 2.

quidē accēsi mutū se fouent, vnus solus extinguitur, & tabescit: ita viri iusti charitate succēsi in vnū congregati, mutū se in virtute iuuant, & ad perfectionē impellūt, vnus verō ab aliis corpore, & corde seiunctus, paulatim in iā cōcepto feruore tepescit. Si autē, o frater, aliquem fortē vidisti (quod rarum erit) in congregatione religiosorum positum, qui tamen communi, & probata eorum vitæ se minime accommodans, multū (vt videtur) in virtute profecerit, tu nequaquam illum imiteris: Imō potius illius sententiæ magni Cassiani memēto, qua ait: Generali omnium constitutioni paucorum non debet præponi, nec præiudicare sententia. Illis enim debemus institutis ac regulis indubitam fidem, & indiscussam obedientiam per omnia commodare, non quas paucorum voluntas intulit, sed quas vetustas tōtorum temporum, & innumeritas sāctorum patrum concordī definitione in posterum propagauit. Nec etiam externæ sanctitatis apparentiæ fidentem est, nam si spirituum ponderator est Dominus, & non homines, fortassis illa virtus à communi viuendi ratione seiuncta, emēta est, quā nō seniorū definitio approbat, sed specialis vnus sensus, & vitæ modus inducit. Non tamen obliuioni tradendum est (quod supra memini me dixisse) communem religiosorum vitam, non conuersionem tepidorum, & segnium religiosorum facere, sed modum conuersionis feruidorum regulis, & exēplis sanctorum probatum inducere. Nec ad singularitatem pertinere, si multis tepide, & seculariter viuētibus, tu regulam, & instituta districtē custodias, & vitæ religiosæ, quā profitearis, columnis adherēs, à tepidis, & imperfectis te sequestres. Quin imō illi singulares sunt, qui vitā religiosam sua ambitione, & loquacitate, & imperfectione perterunt, & ab antiquorum patrum virtute degenerāt, tu verō vitam communem, aut (vt ita dicam) conuentualem tenes, dum ab exacta custodia regulæ nō discedis. Sed iam, ne prolixi simus, causas ob quas nonnulli à vita communi discedūt, sub alio capitis initio pandamus.

Quid religiosus sit pusillanimitas, & superbia singularitatis inimicus.

CAP. XXXVI.

D sunt generales radices singularitatis, quarum gratia nonnulli à vita communi in religionibus approbata desciscunt, ad quas (si bene inspiciamus omnes alias, velut ramusculi à radice prodeantes, nullo possunt negotio reuocari. Hæ autem sunt pusillanimitas, & superbia. Pusillanimitas quidem, dum aliqui religiosæ vitæ ordinem, munditiæ, districtiōnem, & seueritatem aspiciētes, tām asperitatem exhorrent, & imbecillitati humanæ naturæ minus tolerabilem iudicant. Superbia verō, dum alij corporeis viribus firmi, & naturali complexionē robusti communem religiosorum vitā plus æquo moderatam existimāt, & eam sectantes, vt homines infirmos, & nihil arduum aggredientes aspernātur, & ad labores corporis insuetos, ac immoderatos seipos applicant. Dux istæ singularitatis causæ sunt (vt manifestam est) sibi ipsi cōtrariæ, & duo admodum diuersa de vita religiosa sentiunt: ac diuersis rationibus id singularitatis vitium generāt. Sicut enim podagta nunc ex humore calido, nunc verō ex frigido generātur, & secundum humoris qualitatem opposi-

A ta medicamenta requiritur: ita & singularitas nunc ex timiditate & paruitate animi, nunc ex temeritate, & elatione nascitur, & secundum causæ diuersitatem diuersa medicamina ad sui curationē exigit. Pro his duabus singularitatis radicibus, nos duo eius remedia pandamus, quibus ad vitam omnibus religiosis in communi propositam tamquam ad vitam perfectionis certissimam mirum in modum afficiemur.

B Qui ergo vitam toti religiosæ congregationi in dictam, velut asperam, & intolerabilem fugiunt, homines sunt delicati, qui in sæculo molliter, & delicate vixerūt, & ciborum lauitia, somni nimietate, indumentorum pretiositate, & famulorum obsequiis seipos effeminatos reddiderūt, atque à fortitudine virorum propria ad muliercularum imbecillitatem declinarunt. Et sicut ille diues, qui induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide, si ex diuitiis ad mediocritatem decidisset, subucula ex stupa, & faccū, & cibos in suaues ægerimè sustineret, sic isti ab opibus & deliciis, ad sanctam paupertatē & carnis asperitatem deuoluti, nec gratia, qua sua culpa carēt, roborati, abstinentiā, sobrietatem, & vestimenti vilitatem ægrè sustentant. Id quidē mirum nobis non est, quia caro non ita facile pristinos mores deponit, nisi hi tota mentis contentione niterentur eā vincere, & à luxu ad debitam moderatiōnem traducere. Sed illi nos admirantur, quos non semel vidimus, qui in sæculo duriter educati, & paupertati ac magnis laboribus assueti, in conuentu religiosorum (diabolo eos illudente) se delicatos faciunt, & ciborum, ac vestium delicias, & corporis commoditates, quas in sæculo numquā viderunt, & petere, & accipere non erubescunt. Hi omnes, aut antiqua consuetudine, aut deponitis astituta victi stas omnibus fratribus vigilias vitant, & somno, orantibus, & psallentibus aliis, indulgent: communibus se laboribus eximant, & dum alij aut legunt, aut literis student, aut prædicant, aut penitentium confessiones excipiunt, noxia otiositate torpescunt: ad corporis refectionem vocati communes cibos respuunt, & in domo penitentiarum regum delicias, & lauta conuiuia nobilium exquirunt. Vestes figura quidem religiosas induunt, (& quidni induant, si eas fecerunt indulgentiarum tegumenta) sed panni mollitiæ, & pretio secularium esse malunt. Et deniq; in omnibus, quæ honoris, & præuilegij sunt, religiosi in his verō quæ oneris, & laboris sunt, seculares & aulici esse videntur. Quomodo istos curabimus? ita certè, si eis suam ignorantiam aperiamus. Considerent ergo alios, qui vitam communem sequuntur, & vigilias, ieiunia, ac labores vitæ religiosæ sustinent, homines fuisse in sæculo delicatos, exquisitos etiam cibos comedisse, inter famulorum obsequia quiescisse, & splendidis, ac pretiosis indumentis amictos aspicientium oculos oblectasse. Hi diuina gratia fulti, & feruore spiritus animati, possunt, quas habuerūt delicias cōtere, possunt asperam conuersionem arripere, possunt vigiliis ieiuniis, orationibus, & laboribus assiduè insistere, possunt inter hæc corpori aduersa, nec mentis alacritatem, nec corporis incolumitatem amittere, & quare tepidi & à Diabolo decepti, idem non poterunt, eisdem gratiæ præsidij adiuti, & ab eo qui errare non potuit, ad eandem vitam laboriosam vocati? An ipsi sunt omnibus aliis delicatioris, & imbecilliores? Nō.

C Quia vidimus adulescentes nobilissimos, magnatum & principum filios, & virgunculæ tenerimas, quæ nutriebantur in croceis, & velut alitra Esther, præternitidine se sustentare nō poterant, domū religiosam ingressas, vitā asperam arripuisse, & carnis infirmitatem superasse! An gratia in illis est impotētor?

Non:

Cassia. li.
1. de vn.
sua. c. 3.

Prou. 16.

Luc. 16.

Esther. 15.